

Kohtumine Tartu Isaga

1975. aasta detsembrikuus kutsuti mu sõber Liidia Tartu katoliku kirikusse Jeruusalemma pilti maalima. Ta kutsus mind kaasa. Sõitsime bussiga Tartusse ja otsisime kiriku aadressi järgi üles. Meid võttis vastu väike kõhetu vana mees, kes rääkis aktsendiga eesti keelt. Olime kuulnud, et ta on lätlane ja imestasime ta hea eesti keele oskuse üle. Küsisin kiriku nimipühaku järele ja hakkasin kohe jagama oma teadmisi Avila Theresa kohta. Isa seletas seepeale, et selle kiriku kaitsjaks on hoopis teine Theresa, Väikeseks Theresaks nimetatud, väga noorelt surnud Lisieux` Theresa.

Kirik oli tühi ja võrdlemisi külm. Liidia võttis oma värvipotid ja pintsli ning hakkas maalima. Isa käis meid vahetevahel vaatamas. Õppisime ära, et punane tuluke altari märkib Jumala kohalolekut ja kui tuli põleb, tuleb altari möödudes kummardada. Siis kustutas Isa punase lambikese ära ja seletas, et nüüd võib altari ka kummardamata mööduda. Toidulaua eest hoolitsesid kaks nunna – mäletan, et üks oli suuremat, teine väiksemat kasvu, mõlemad vist 60 eluaastates või vanemad. Nunnad olid tulnud millalgi enne sõda kiriku lähetusega Tšehhimaalt ja jäänudki Eestisse. Lõunasöök oli tagasihoidlik, meelde jäi see, et enne ja pärast sööki loeti Meie Isa palve.

Maal sai valmis. Arvatavasti kutsus Isa meid ka jõululaupäeva jumalateenistusele ja nii me sõitsimegi 1975. aasta 24. detsembri õhtuks Tartu katoliku kirikusse. Tundsime end seal juba üsna koduselt, tuttav Jeruusalemma pilt teretas ja meid kutsuti isegi koori peale laulma. Üldtuntud jõululaulude kõrval oli neid, mis olid arvatavasti kohapeal eesti keelde tõlgitud. Meeles on laulusõnad lapsest, kel „ristiline tee“. Isa jutlustas ka eesti keeles. Kõne oli väga loogiline, rajanes kristlikele põhitõdedele. Hiljem kodus istusin laua taha ja püüdsin kõik kirja panna, mis mäletasin. Vana märkmik on siiani alles, olen sinna kirjutanud:

„Jeesus Kristus elas tõepoolest maailmas. Sellest tunnistavad Suetonius, Tacitus ja Josephus, leitud on Jeesuse surilina. Temast tunnistavad miljonid märtrid – kas oleks keegi nõus surema muinasjutukangelase eest? Kui palju eestlasi on surnud Kalevipoja eest? Esimestel sajanditel suri Kristuse eest umbes 3 miljonit märtrit.

Iga ideoloogia, mis ei rajane Jeesusel Kristusel, variseb põrmu. Variseb, kui ei nõustu Kristuse deklaratsiooniga „Õndsad on...“ ja Moosese „Sa ei pea mitte...“-ga.

Kristuse reaalsuse tõestuseks on tema Püha Kirik, mis asub maailmas, palvetav kogudus. Mõnedes katoliiklikes kirikutes peetakse Püha Missat väiksemas kabelis. Ukse kohale on kirjutatud: „Sissepääs ainult palvetajatele“. Samad sõnad on kirjutatud taeva suurte uste kohale.

Me oleme täna siis selleks, et rääkida sellest, mis meid ühendab – kõiki palvetavaid kristlasi, kes mõtlevad Kristuse tulekule ja usuvad temasse.

Petlemmas toimus seesama, mis praegu inimeste elus. Kõigile leidis koht peale Jeesuse. Pole teada, et ümbruskonna lautades rohkem oomajalisi oleks olnud. Ka meie aja inimesel on aega kõigeiks muuks, ainult Jeesusest rääkida, mõelda, palvetada – selleks pole tal aega.

Millal sündis Kristus – me ei tea seda. 3 sajandit pidas Tema usk võitlust paganamaailmaga. Siis kui Rooma maailmas oli ristiusk võidule pääsenud, muudeti ajaarvamine. Munk Dionysios eksis küll 4 – 6

aastaga, nii et õigupoolest peaks meie aastanumber olema praegu 1980 – 1980 aastat Kristuse ilmaletulekust edasi. See oli nii tähtis sündmus ja kõik teised selle kõrval nii tähtsusetud, et neist ei tasunud isegi rääkida. Nüüd seame iga toimuva asja ja oma elu Kristuse sündimise taustale: see toimus 1975. Uue Ajastu aastal, 1975 aastat pärast Kristuse sündimist.

Küünlatuled üle maailma räägivad Kristusest, maailma valgusest, kes hakkas paistma pimeduses.

Kiidetud olgu Jeesus Kristus!“

Hiljem suunati Isa Kasahstani. Ta saatis sealt paar kirja, kirjutas, et koguduseliikmeid on seal (vist) 5000, enamus neist sakslased, territoorium on 5 korda suurem kui kogu Eesti ja puudub koguduse karjane. Leidsin üles ka ühe saadetud foto, millel on kujutatud palvemaja moodi hoone kõrge aia taga. Foto taha on kirjutatud: Katholiku kirik, õnnistatud 14. VIII 1977. Linna nimi, kus kirik asus, oli mu mäletamist mööda Džambul. Paari kirja järel meie sidepidamine katkes.

Minu ellu jättis kokkupuutumine Tartu Isaga sügava jälje. Tema tagasihoidlik pühadus ning tugevale kristlikule alusele rajanev vaimulik isiksus rääkisid ta jutlusega sama keelt. Olin lugenud varakristlikke tekste ja teadsin üht-teist katoliku kirikust. Nüüd nägin oma silmaga, et Jumala riik on laiem mulle lapsest peale tuttavast baptistikogudusest.

K. K.

Minu mälu on lühike ja juurde panna palju ei oska.

Mäletan preestri väga kitsast ja tagasihoidlikku tuba. Istusime tema laua vastas kui ta meie küsimustele rahulikult vastas. Mõlemal pool seina ääres olid kirjud sitsiriidest kardinad. Kui nihutasin kardinat (ma ei mäleta, kas kogemata) avanes seal taga rikkalik raamatukogu. Avaldas muljet, et seda varjati kardinaga. See rääkis mulle sügavast tagasihoidlikusest.

Maalimise ajal olin alles Eesti Riikliku Kunstiinstituudi tudeng ja väga ebakindel. Isa Andreas oli tihti kõrval nõu andmas ja julgustamas. Tal oli visioon, kuidas see öine Jeruusalemma panoraam pidi välja nägema. Olen tänulik, et võisin põgusalt kokku puutuda Jumalale pühendunud inimesega. See on andnud kogu eluks respekti katoliku kiriku vastu.

Õnnistust soovides Teie ettevõtmistele

L. V.

PS. Küsimusele, kuidas me sattusime sinna, ei oska muud arvata kui tõenäoliselt minu venna J. T. kaudu.